

**ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**
**Digital Citizenship of Undergraduate Students in Higher
Education Institutions**

Received : 2019-07-03

Revised : 2019-11-20

Accepted : 2019-11-25

ผู้วิจัย วรรณกร พรประเสริฐ¹

Wannakorn Phornprasert¹
praewphornprasert@gmail.com

รักชิต สุทธิพงษ์²

Ruksit Suttipong²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มคณะวิชา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 950 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความเป็นพลเมืองดิจิทัล มีลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ 4 ตัวเลือกเชิงพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ การทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1) นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลอยู่ในระดับดี จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 26.21 ระดับพอใช้ จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 35.58 และระดับปรับปรุง จำนวน 363 คน คิดเป็นร้อยละ 38.21

2) ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เมื่อเปรียบเทียบตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มคณะวิชา พบว่ามีความเป็นพลเมืองดิจิทัลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความเป็นพลเมืองดิจิทัล, นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี, สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

¹ อาจารย์ ดร., สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

Lecturer Dr., Program in Education, School of Education, University of Phayao

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

Assistant Professor Dr., Program in Education, School of Education, University of Phayao

Abstract

The purpose of this research were to study digital citizenship of undergraduate students in Higher Education Institutions and to compare their levels of digital citizenship which classified by gender, clusters program of study, and years of study. The sample was consisted of 950 undergraduate students with selected from a multi-stage random sampling. The research tools including situational test with 4 behavioral choices. The data were analyzed by using frequency, percentage, independent samples t-test, and One-way ANOVA.

The result revealed that:

1) digital citizenship of undergraduate students in Higher Education Institutions there were 249 digital citizenships at a fairly high level with representing 26.21 percent, 338 digital citizenships at a fair level with representing 35.58 percent, and 363 digital citizenships at a low level with representing 38.21 percent.

2) digital citizenship of undergraduate students in Higher Education Institutions when to compare classified by gender, clusters program of study, and years of study which result revealed that digital citizenship is no difference.

Keywords: Digital Citizenship, Undergraduate Students, Higher Education Institutions

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันนี้ได้ก้าวเข้าสู่ยุคของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ประกอบกับเทคโนโลยีดิจิทัลนั้นได้กลายเป็นปัจจัยที่ 5 ของมนุษย์ไปแล้ว ส่งผลให้มนุษย์ได้ก้าวเข้าสู่กระบวนทัศน์ใหม่ทางเทคโนโลยี (New Technological Paradigm) อันมีผลทำให้พฤติกรรมในการดำรงชีวิตของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม (Castells, 2000) ดังนั้นเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ จึงจำเป็นต้องเตรียมพลเมืองให้พร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่พลเมืองยุคใหม่ (Eric and Jared, 2014)

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2559 จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์โดยเน้นในเรื่องการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ เพื่อเตรียมกำลังคนเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 มาตรา 6 ได้กำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลไว้ คือ มีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะสมกับยุคสมัย (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) เช่นเดียวกันกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติในเรื่องของการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2574) ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ให้นักเรียน นักศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการสำรวจประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ในเรื่องของการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มคนที่ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือสูงที่สุดก็คือกลุ่มคนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมากถึงร้อยละ 71.70, 95.10 และ 99.50 ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561) เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนิสิตนักศึกษาเติบโตและใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถเข้าถึงได้ทุกที่และทุกเวลา และถึงแม้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยอำนวยความสะดวกและนำมาซึ่งประโยชน์ที่มากมาย แต่อย่างไรก็ตามก็นำมาซึ่งความเสี่ยงมากมายหลากหลายรูปแบบเช่นกัน โดยจากผลการวิจัยของแพทย์หญิงพรณพิมล วิบุลากร ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มวัยรุ่นแสดงพฤติกรรมที่เป็นความเสี่ยงมากขึ้น จึงก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามมา ไม่ว่าจะเป็นการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyberbullying) การพนันออนไลน์ การหลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อ การด่าทอกันในโลกออนไลน์หรือที่เรียกกันอีกอย่างว่าโลกเสมือนจริง ทำให้นำมาซึ่งปัญหาการทะเลาะวิวาทกันในชีวิตจริง อีกทั้งอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้เกิดสังคมก้มหน้า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและคนรอบข้างน้อยลง การรับรู้เรื่องราวจากสังคมภายนอกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนั่นส่งผลต่อการใช้ชีวิต กระบวนการคิด ภาวะทางอารมณ์ การยับยั้งชั่งใจ และการตัดสินใจโดยพลการ (ศิวพร ปกป้อง และวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, 2553)

จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและไร้ขีดจำกัดของเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งนี้สมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education, 2007) ได้ให้ความสำคัญในการใช้ชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล จึงได้เสนอให้ความเป็นพลเมืองดิจิทัลเป็นมาตรฐานหนึ่งด้านเทคโนโลยีการศึกษา มุ่งเน้นให้ทุกคนสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม เป็นไปตามที่ Ribble (2011) ได้กล่าวถึงเรื่องความเป็นพลเมืองดิจิทัลว่าเป็นเรื่องที่พลเมืองในยุคนี้ต้องเรียนรู้และควร

จะทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ของเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย และที่สำคัญต้องถูกตามหลักของกฎหมายทางเทคโนโลยีดิจิทัล เช่นเดียวกันกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในองค์ประกอบด้านที่ 5 ได้เน้นในเรื่องของทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะเห็นได้ว่า 1 ใน 5 ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้มีการเน้นในเรื่องของการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ซึ่งจะสอดคล้องกับเรื่องความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ Ribble (2011) ได้ให้นิยามไว้ว่าหมายถึงบรรทัดฐานที่เป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและมีความรับผิดชอบ สามารถใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ที่สำคัญต้องถูกตามหลักของกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตามการเป็นพลเมืองดิจิทัลนั้นเป็นอะไรที่มากกว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพราะการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลจะต้องเป็นบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติตนเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมและรับผิดชอบ ตระหนักถึงความปลอดภัย และไม่เกิดผลกระทบที่ร้ายแรงต่อตนเองและผู้อื่น

ดังนั้นจากความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับพลเมืองกลุ่มคนในระดับการศึกษาอุดมศึกษาซึ่งก็คือนิสิตนักศึกษาดังที่กล่าวไว้ข้างต้น หากสถาบันการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบหรือนิสิตนักศึกษาเหล่านี้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลอย่างไร จะได้สร้างความตระหนักและเตรียมการสร้างความพร้อมให้กับนิสิตนักศึกษา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับสถาบันการศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา ในการนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัล และนำไปสู่การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความรู้ ความพร้อม และสามารถก้าวเข้าสู่ความเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มคณะวิชา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 73 มหาวิทยาลัย ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 12 มหาวิทยาลัย กลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 12 มหาวิทยาลัย กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 40 มหาวิทยาลัย และกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 มหาวิทยาลัย ที่กระจายอยู่ทั่ว 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 950 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) มีรายละเอียดดังนี้

1) ทำการสำรวจสถาบันอุดมศึกษา ที่กระจายอยู่ทั่ว 5 ภูมิภาค และแบ่งออกตามกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 4 กลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) ทำให้ได้สถาบันอุดมศึกษา ที่กระจายอยู่ทั่ว 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ และแบ่งตามกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ และกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

2) ทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากรายชื่อมหาวิทยาลัย แยกตามภูมิภาคทั้ง 5 ภาค และตามกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม ทำให้ได้จำนวนสถาบันอุดมศึกษาทั้งสิ้น 19 สถาบัน

3) แบ่งนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามกลุ่มคณะวิชาเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

4) ทำการสุมนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยละ 50 คน ให้ครอบคลุมตามกลุ่มคณะวิชา ทำให้ได้จำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งสิ้น 950 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือวิจัยที่ปรับมาจากงานวิจัยของ วรรณกร พรประเสริฐ, เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ปกรณ์ ประจันบาน, และน้ำทิพย์ ่องอาจวานิชย์ (2562) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบวัดและเกณฑ์ปกติความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง (first order confirmatory factor analysis) พบว่ามีจำนวน 11 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 1 การเข้าถึงดิจิทัล ตัวบ่งชี้ที่ 2 การทำธุรกรรมทางดิจิทัล ตัวบ่งชี้ที่ 3 การสื่อสารทางดิจิทัล ตัวบ่งชี้ที่ 4 มารยาททางดิจิทัล ตัวบ่งชี้ที่ 5 การรู้เท่าทันดิจิทัล ตัวบ่งชี้ที่ 6 กฎหมายดิจิทัล ตัวบ่งชี้ที่ 7 สิทธิและความรับผิดชอบทางดิจิทัล ตัวบ่งชี้ที่ 8 สุขภาพกายและใจทางดิจิทัล ตัวบ่งชี้ที่ 9 การรักษาความปลอดภัยทางดิจิทัล ตัวบ่งชี้ที่ 10 อัตลักษณ์ทางดิจิทัล และตัวบ่งชี้ที่ 11 ความปลอดภัยในการใช้ดิจิทัล ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง 0.522 – 0.869 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยได้นำตัวบ่งชี้มาสร้างเป็นแบบวัดจำนวนทั้งสิ้น 48 ข้อ มีลักษณะเป็นเชิงสถานการณ์ (situation test) โดยข้อความเชิงสถานการณ์จะเป็นข้อความ รูปภาพ บทสนทนา โฆษณา คำพูด และเรื่องราวจากข่าวสารต่างๆ ที่นิสิตนักศึกษาสามารถพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ตัวเลือกในแต่ละสถานการณ์มีจำนวน 4 ตัวเลือก มีลักษณะเป็นตัวเลือกเชิงพฤติกรรม ที่เรียงลำดับจากประโยชน์ที่สุดไปยังประโยชน์ยวดยิ่งที่สุด ส่วนเกณฑ์ในการให้คะแนนแบบวัดความเป็นพลเมืองดิจิทัล คือ ตอบถูก ให้ 1 คะแนน และตอบผิดให้ 0 คะแนน

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบวัดความเป็นพลเมืองดิจิทัล ไปทดลองใช้กับกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน เพื่อหาความเที่ยง (reliability) โดยการวิเคราะห์ความเที่ยงแบบความคงที่ภายใน (internal consistency reliability) โดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Procedure) KR₂₀ ได้เท่ากับ 0.83

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยการวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนความถี่ที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ปกติเพื่อจำแนกระดับของความเป็นพลเมืองดิจิทัล โดยใช้เกณฑ์ปกติของงานวิจัยของวรรณกร พรประเสริฐ และคณะ (2562) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดและเกณฑ์ปกติความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีเกณฑ์ปกติในการแปลความหมายดังตาราง 1

ตาราง 1 เกณฑ์ปกติ (Norms) เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลการวัดความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

คะแนนดิบ (Raw Score)	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile)	คะแนนมาตรฐานที่ (Normalized T-score)	ระดับ ความเป็นพลเมือง ดิจิทัล
43 คะแนนขึ้นไป	$P_{75.00}$ ขึ้นไป	T_{58} ขึ้นไป	สูง
34 – 42 คะแนน	$P_{50.00} - P_{74.99}$	$T_{51} - T_{56}$	ค่อนข้างสูง
21 – 33 คะแนน	$P_{25.00} - P_{49.99}$	$T_{44} - T_{50}$	ปานกลาง
น้อยกว่า 21 คะแนน	น้อยกว่า $P_{25.00}$	น้อยกว่า T_{44}	ต่ำ

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ โดยการวิเคราะห์ค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ (t-test independent)

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มคณะวิชา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ผลการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	518	54.53
หญิง	432	45.47
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	243	25.58
ชั้นปีที่ 2	213	22.42
ชั้นปีที่ 3	214	22.53
ชั้นปีที่ 4	280	32.31
กลุ่มคณะวิชา		
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	293	30.84
กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	299	31.47
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	358	37.69
รวม	950	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 950 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 518 คน คิดเป็นร้อยละ 54.53 ชั้นปีที่ศึกษาที่ให้ข้อมูลสูงสุด คือ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 32.31 และส่วนมากอยู่ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 37.69

1.2 ผลการวิเคราะห์ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

คะแนนดิบ	เปอร์เซ็นต์ไทล์	การแปลผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
43 ขึ้นไป	$P_{75.00}$ ขึ้นไป	มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล ในระดับสูง	0	0.00
34 – 42	$P_{50.00} - P_{74.99}$	มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล ในระดับค่อนข้างสูง	249	26.21
21 – 33	$P_{25.00} - P_{49.99}$	มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล ในระดับปานกลาง	338	35.58
น้อยกว่า 21	น้อยกว่า $P_{25.00}$	มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล ในระดับต่ำ	363	38.21

จากตาราง 3 พบว่า ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 363 คน คิดเป็นร้อยละ 38.21 รองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 35.58 และระดับค่อนข้างสูง จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 26.21 ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มคณะวิชา

ผลการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ

ความเป็นพลเมืองดิจิทัล ของนิสิตนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig
	$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
	33.85	12.14	33.66	11.78		

จากตาราง 4 พบว่า นิสิตเพศชายมีคะแนนเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองดิจิทัล เท่ากับ 33.85 คะแนน ส่วนนิสิตเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองดิจิทัล เท่ากับ 33.66 และเมื่อพิจารณาค่าสถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.238 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านิสิตเพศชายและนิสิตเพศหญิงมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ความเป็นพลเมืองดิจิทัล ของนิสิตนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	MS _b	MS _w	F	Sig	การเปรียบเทียบราย คู่
	327.41	137.65	2.378	0.068	ไม่มีคู่ใดที่แตกต่าง

จากตาราง 5 พบว่า นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่อยู่ต่างชั้นปีการศึกษาทั้ง 4 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา

ความเป็นพลเมืองดิจิทัล ของนิสิตนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	MS _b	MS _w	F	Sig	การเปรียบเทียบราย คู่
	370.45	136.02	2.723	0.066	ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกัน

จากตาราง 6 พบว่า นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่อยู่ต่างกลุ่ม
คณะวิชา 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่ม
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากข้อสรุปการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้
ดังนี้

1. ผลการศึกษาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีใน
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จากผลการวิจัย พบว่า ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มนิสิตนักศึกษา
เหล่านี้ถูกแวดล้อมไปด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะสมาร์ทโฟน และโซเชียลมีเดีย หรืออาจกล่าว
ได้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของนิสิตนักศึกษาไปแล้ว ประกอบกับการ
ใช้งานผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลนั้นรวดเร็วเพียงปลายนิ้วสัมผัสบนสมาร์ทโฟน ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ
ตามมาไม่ว่าจะเป็นการก่อกวนทางไซเบอร์ (Cyberbullying) การหลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อ การด่าทอ
กันในโลกออนไลน์และนำมาซึ่งปัญหาการทะเลาะวิวาทกันในชีวิตจริง อีกทั้งอิทธิพลของเทคโนโลยี
ดิจิทัลทำให้เกิดสังคมก้มหน้า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและคนรอบข้างน้อยลง การรับรู้เรื่องราวจาก
สังคมภายนอกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนั่นส่งผลต่อการใช้ชีวิต กระบวนการคิด ภาวะทางอารมณ์ และการยับยั้ง
ชั่งใจ ด้วยสาเหตุเหล่านี้จึงทำให้นิสิตนักศึกษามีความเป็นพลเมืองดิจิทัลในระดับที่ต่ำกว่าที่พึงประสงค์
ดังนั้นนิสิตนักศึกษาควรเรียนรู้ว่าจะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างจริงจังจะปกป้องตนเองจาก
ความเสี่ยงต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นไปตามแนวคิดของ Ribble (2011) ได้กล่าวถึงความเป็นพลเมือง
ดิจิทัลของเยาวชนในยุคดิจิทัลว่า เยาวชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ และทักษะในการดำรงชีวิตในโลกยุค
ดิจิทัล และมักพบว่าเยาวชนเหล่านี้มักใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในทางที่ผิด ส่งผลกระทบทั้งต่อตนเองและ
ผู้อื่น ซึ่งนั่นอาจก่อให้เกิดผลกระทบในระยะยาวได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pescetta (2011)
ได้ทำการศึกษาเรื่องการสอนพลเมืองดิจิทัลในสถาบันอุดมศึกษาระดับโลก ที่พบว่าพลเมืองใน
สถาบันอุดมศึกษานั้นยังมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลอยู่ระดับที่ควรปรับปรุง เนื่องจากพลเมืองใน
สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มักนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้อย่างผิดวิธี เช่นเดียวกับ Synder (2016)

ได้ทำการศึกษาเรื่องการรับรู้ของครูเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้เรียนในเรื่องของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ที่พบว่า ผู้เรียนนั้นใช้สื่อออนไลน์ในทางที่ผิด และไม่คำนึงถึงอิทธิพลทางลบของรอยต่อทางเทคโนโลยีดิจิทัลกับชีวิตของตนเอง นอกจากนี้ Suppo (2013) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสอนความเป็นพลเมืองดิจิทัลในโรงเรียน เครือรัฐเพนซิลเวเนีย ที่พบว่าเรื่องของความเป็นพลเมืองดิจิทัลนี้ควรต้องส่งเสริมให้กับผู้เรียนทุกคน เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการเป็นพลเมืองดิจิทัล อีกทั้งวรรณการ พรประเสริฐ และคณะ (2563) ได้กล่าวว่าการขยายตัวของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างไร้ขีดจำกัด อีกทั้งกลุ่มนิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มคนในช่วง Generation Z ที่เกิด เติบโต และใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางช่วงเวลาแห่งเทคโนโลยีดิจิทัล จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมความพร้อมให้กับพลเมืองกลุ่มนิสิตนักศึกษาให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบ ใช้ในลักษณะที่เกิดประโยชน์ ปลอดภัยทั้งต่อตนเอง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบที่ร้ายแรงต่อผู้อื่น รวมถึงสามารถรับมือกับผลกระทบจากภัยออนไลน์ที่เกิดขึ้นต่อตนเองได้

2. ผลการเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

2.1 ผลการเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ จากผลการวิจัย พบว่า นิสิตเพศชายและนิสิตเพศหญิงมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะทั้งนิสิตเพศชายและนิสิตเพศหญิง ต่างก็เป็นบุคคลที่เกิดและเติบโตท่ามกลางยุคของเทคโนโลยีดิจิทัลเช่นเดียวกัน มีความสามารถและพฤติกรรมในการใช้และการรับรู้เกี่ยวเทคโนโลยีดิจิทัลที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีความสามารถและมีพฤติกรรมในการเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยแตกต่างจากงานวิจัยของ Boyle (2010) ที่พบว่าหนึ่งในสามของวัยรุ่นเป็นเหยื่อของการล่วงละเมิดทางออนไลน์ นอกจากนี้ยังมีการขโมยข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตอย่างผิดกฎหมาย การเข้าถึงเว็บไซต์ลามกอนาจาร ซึ่งมีคำถามในการวิจัยคือ การสอนด้วยหลักสูตรความเป็นพลเมืองดิจิทัลมีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนหรือไม่ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental) ทำการทดลองกับโรงเรียนในเมืองเซตตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งกลุ่มควบคุม จำนวน 75 คน และกลุ่มทดลอง จำนวน 75 คน และผลการวิจัยพบว่าความเป็นพลเมืองดิจิทัลของเพศชายและเพศหญิงนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่ปฏิบัติตามผลการวิจัยของ Suppo (2013) ซึ่งพบว่าเพศชายและเพศหญิงนั้นมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เพศหญิงมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลมีคะแนนต่ำกว่าเพศชาย อีกทั้งผลการวิจัยยังไม่สอดคล้องกันกับ Jones and Mitchell (2016) ที่พบว่าเพศชายและเพศหญิงนั้นมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมว่าคะแนนการเคารพทางออนไลน์และการมีส่วนร่วมทางสังคมออนไลน์ในกลุ่มเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย

2.2 ผลการเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา จากผลการวิจัย พบว่า นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่อยู่ต่างชั้นปีที่ศึกษาทั้ง 4 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีอายุที่ไม่ได้แตกต่างกันมากนัก อีกทั้งพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลค่อนข้างคล้ายคลึงกัน คือ การเล่นเกมโซเชียลมีเดีย อาทิ การเล่นเกม Facebook Line Instagram เพื่อใช้ในการติดตามข่าวสารต่างๆ และเพื่อการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน สอดคล้องกันกับงานวิจัยของ Pescetta (2011) ที่ทำการสอนเรื่องพลเมืองดิจิทัลในสถาบันอุดมศึกษาระดับโลกนั้น พบว่าพลเมืองดิจิทัลในสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละ

ชั้นปีมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลไม่แตกต่างกัน แต่ไม่เป็นไปตามงานวิจัยของ Berardi (2015) ที่พบว่าความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากการรับรู้และความสามารถของนิสิตในแต่ละชั้นปีแตกต่างกัน ส่งผลให้มีพฤติกรรมการปฏิบัติในเรื่องของความเป็นพลเมืองที่ดีในยุคดิจิทัลแตกต่างกัน และผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gazi (2016) ที่พบว่าความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากการเรียนการสอนเรื่องความเป็นพลเมืองดิจิทัลในแต่ละชั้นปี มีการรับรู้และการสร้างความตระหนักในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ Gazi ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรมีการบูรณาการความรู้ด้านดิจิทัลในหลักสูตรการศึกษาเพื่ออนาคตของการศึกษาทุกระดับการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลเนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเป็นพลโลก

2.3 ผลการเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา จากผลการวิจัย พบว่า นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่อยู่ต่างกลุ่มคณะวิชา 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากนิสิตนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มวิชาไม่ว่าจะเป็นทางด้านกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์นั้น ต่างก็ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการรู้ในแต่ละเฉพาะสาขาวิชาชีพเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการสืบค้นหาข้อมูลข่าวสารบนอินเทอร์เน็ต แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ถ้าโหม่เข้าในโลกออนไลน์ไม่ใช่ข้อมูลที่เป็ประโยชน์และไม่ใช่อข้อมูลที่เป็นความจริงทั้งหมดอีกด้วย ดังนั้นนิสิตนักศึกษาควรเลือกใช้ข้อมูลออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ คำนึงถึงอันตรายที่แฝงมากับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ และปลอดภัย เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Pescetta (2011) ที่พบว่า ความสามารถและทักษะของผู้เรียนที่ต่างคณะและต่างสาขาวิชา มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีการขโมยความคิดของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kingsmill (2016) ที่พบว่า ผู้เรียนที่เรียนโปรแกรมการเรียนแตกต่างกัน มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลไม่แตกต่างกัน ซึ่งยังมีข้อค้นพบเพิ่มเติมอีกว่าผู้เรียนยังขาดทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ อีกทั้งยังไม่รู้วิธีการลดผลกระทบจากความเสี่ยงในโลกออนไลน์ รวมถึงขาดความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรับผิดชอบในโลกยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่าความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐนั้นส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งหมายความว่านิสิตนักศึกษาควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขความเป็นพลเมืองดิจิทัลโดยเร่งด่วน ดังนั้นคณาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา สามารถนำสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปวางแผนในการพัฒนากิจกรรม หรือออกแบบหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลให้กับนิสิตนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อที่จะได้สามารถนำปัจจัยที่ส่งผลไปพัฒนาและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลให้กับนิสิตนักศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้งนี้เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีความรู้และความพร้อม เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ และสามารถใช้ชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนของเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *พระราชบัญญัติ การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560*. เล่มที่ 134 ตอนที่ 10 ก, 24 มกราคม 2560, หน้า 1-23.
- วรรณกร พรประเสริฐ, เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ปกรณ์ ประจันบาน และน้ำทิพย์ งามอาจวานิชย์. (2562). *การพัฒนาแบบวัดและเกณฑ์ปกติความพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- วรรณกร พรประเสริฐ, เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ปกรณ์ ประจันบาน และน้ำทิพย์ งามอาจวานิชย์. (2563). *การพัฒนาแบบวัดและเกณฑ์ปกติความพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 22(3), อยู่ในระหว่างรอตีพิมพ์.
- ศิวพร ปกป้อง และวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการทำความรุนแรงทั้งทางกายและการข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย*. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561- 2580)*. เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2561 ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ, กันยายน 2561.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2574)*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทติ้งกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2561). *สรุปผลที่สำคัญ สํารวจการมี การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2560 (ไตรมาส 1)*. กรุงเทพฯ: กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- Berardi, Ryan P. (2015). *Digital Citizenship: Elementary Educator Perceptions and Formation of Instructional Value and Efficacy*. Doctor of Education, Immaculata University.
- Boyle, C. J. (2010). *The Effectiveness of a Digital Citizenship Curriculum in an Urban School*. Doctor of Education, Johnson & Wales University.
- Castells, M. (2000). *Communication Power*. New York: Oxford University Press.
- Eric, S., and Jared, C. (2014). *The New Digital Age: Reshaping the Future of People, Nations and Business*. London, UK: John Murray.
- Gazi, Z. A. (2016). Internalization of Digital Citizenship for the Future of All Levels of Education. *Education and Science Journal*, 41(186), 137-148.
- International Society for Technology in Education. (2007). *National Educational Technology Standards for Student*. (2nd ed.). Eugene, OR: International Society for Technology in Education.

- Jones, C. and Shao, B. (2011). *The Net Generation and Digital Natives: Implications for Higher Education*. The Open University.
- Kingsmill, T. J. (2016). *The Experience of Digital Citizenship in a Secondary School Curriculum*. Doctor of Education, Australian Catholic University.
- Pescetta, M. (2011). *Teaching Digital Citizenship in a Global Academy*. Doctor of Philosophy, Nova Southeastern University.
- Ribble, M. (2011). *Digital Citizenship in School*. (2nd Ed). Eugene, Oregon: The International Society for Technology in Education.
- Snyder, Shabe E. (2016). *Teachers' Perceptions of Digital Citizenship Development in Middle School Students Using Social Media and Global Collaborative Projects*. Doctor of Education, Walden University.
- Suppo, C, A. (2013). *Digital Citizenship Instruction in Pennsylvania Public Schools: School Leaders Expressed Beliefs and Current Practices*. Doctor of Education, Indiana University of Pennsylvania.